

مقایسه منش ورزشی بین ورزشکاران رشته های برخوردی و غیربرخوردی

مژگان فلاح^۱

اکرم ملامحمدی^۲

چکیده:

اخلاق ورزشی در حقیقت شامل معیارهای عملکرد بالای ورزشی همراه با فرهنگ ورزشی است. معمولاً منش ورزشی را به عنوان مجموعه ای از خصوصیات اخلاقی توصیف می کنند که سبب می شود ورزشکار به روش صحیح رفتار کند. منش ورزشی یکی از واژه هایی است که در مقوله اخلاق ورزشی رواج یافته است. منش ورزشی واژه ای است که در بطن مفهوم اخلاقی - اجتماعی جای گرفته است؛ مفهومی که مکرراً به عنوان اخلاق یاد می شود و با ورزش پرورش می یابد. هدف از پژوهش حاضر بررسی میزان گرایش به منش ورزشی در میان ورزشکاران رشته های برخوردی و غیربرخوردی و مقایسه تفاوت های بین این دو گروه می باشد. به همین منظور ۷۷ ورزشکار زن و مرد در رشته های برخوردی شامل ورزش های رزمی همچون تکواندو، کاراته، کونگ فو، برخی رشته های توپی از قبیل فوتبال، بسکتبال و شمشیربازی و ۹۹ ورزشکار زن و مرد در رشته های غیربرخوردی شامل رشته های والیبال، شنا، ورزش های راکتی از شهر تهران، پرسشنامه مقیاس گرایش به منش ورزشی را تکمیل کردند. این پرسشنامه دارای ۲۵ سوال می باشد که دارای پنج خرده مقیاس (احترام به روابط اجتماعی، احترام به قوانین و مسئولان، تعهد به ورزشی که به آن پرداخته می شود، احترام و توجه به حریف و عدم رویکرد منفی در جهت عملکرد ورزشی) است. در سال ۱۳۹۳ این پرسشنامه در جامعه ایران توسط رزاقی و همکاران اعتباریابی شده و در نهایت با پایایی ۸۲٪ از نظر پایایی و روایی مورد تایید واقع شده است. با توجه به اینکه طی بررسی انجام شده توزیع امتیازات طبیعی بود، با استفاده از روش آماری تحلیل واریانس یک طرفه داده های حاصل از پرسشنامه بررسی شد. نتایج تفاوت معناداری بین ورزشکاران برخوردی و غیربرخوردی در میزان گرایش به منش ورزشی در سطح معناداری ۰/۰۵ نشان نداد. تحقیقات آتی می تواند علل احتمالی را بیشتر مشخص کند.

کلمات کلیدی: منش ورزشی، برخوردی، غیربرخوردی، ورزشکاران

Email: mozhganfallah@ut.ac.ir

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی ورزشی دانشگاه تهران

Email: Akrammohamadi65@yahoo.com

^۲ دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی ورزشی دانشگاه تهران

سومین همایش بین المللی پژوهش های مدیریت و علوم انسانی

۱۴ تیر ۱۳۹۷ دانشگاه تهران

مقدمه

ریشه واژه اخلاق نشئت گرفته از واژه یونانی ethics (اتیک) به معنای رسوم و سنت می باشد. به طور کلی واژه اخلاق با استانداردهای مربوط به درست و غلط بودن رفتار سر و کار دارد. "اخلاق" از نظر لغت جمع "خُلُق" به معنای خوی، طبع، سجیه و عادت است. از طرفی نقش ورزش به عنوان مقوله ای که می تواند بر مسائل فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و سیاسی هر جامعه تاثیر گذار باشد بر کسی پوشیده نیست و بسیاری از متفکران اخلاق معاصر معتقدند ورزش بر رشد فردی و اجتماعی فرد اثر گذاشته و در شکل گیری شخصیت نقشی اساسی دارد (ملیجی و همکاران، ۱۳۹۳). اخلاق ورزشی مجموعه ای از باورهاست که بسیاری از افراد در انجام حرکات و مهارت های ورزشی به عنوان ضوابط و معیارهای اصولی مورد استفاده عملی قرار می دهند. اخلاق ورزشی در حقیقت شامل معیارهای عملکرد بالای ورزشی همراه با فرهنگ ورزشی است. منش ورزشی آیکی از واژه های نسبتا جدیدی است که در مقوله اخلاق ورزشی رواج یافته است (همتی نژاد و همکاران، ۱۳۸۹). منش ورزشی واژه ای است که در بطن مفهوم اخلاقی - اجتماعی جای گرفته است؛ مفهومی که مکررا به عنوان اخلاق یاد می شود و با ورزش پرورش می یابد (Treasure et al, 1998). فیزل (۱۹۸۶) منش ورزشی را به عنوان یک رقابت منصفانه، از طریق عمل کردن به عنوان یک ورزشکار مسئول معرفی می کند (Feezell, 1986). آرنولد (۱۹۸۴) منش ورزشی را با مفاهیمی از قبیل جوان مردی، خلق خوب، احترام، ادب، خوش رویی، دلسوزی، نوع دوستی، سخاوت و خیرخواهی توصیف می کند (Arnold, 1984). این اصول اخلاقی و دیگر مفاهیم اصولی در زمینه اخلاق، معمولا منش ورزشی را به عنوان مجموعه ای از خصوصیات اخلاقی توصیف می کند که سبب می شود ورزشکار به روش صحیح رفتار کند. غالبا این باور وجود دارد که ورزش موجب بهینه شدن شخصیت و اخلاق فرد می شود. به عبارتی ورزش باعث پیش برد همکاری، مسئولیت، شهامت، کار گروهی، انصاف و قدرت کنار آمدن با شرایط بحرانی می شود (Kavussanu, 2001). در بعدی دیگر ممکن است ورزش افراد را در موقعیت هایی قرار دهد که به بروز رفتارهای غیر اخلاقی همانند تقلب، خشونت و استفاده از داروهای غیر مجاز منجر شود. به عبارتی این احتمال نیز وجود دارد که ورزش فرد را به فساد بکشاند (Lemyre et al, 2002). با این وجود بیان شده است که شرکت در فعالیتهای ورزشی ارتقای منش ورزشی را موجب می شود. فلسفه ای که در پس منش ورزشی وجود دارد این است که به نظر می رسد این مسئله که چرا ورزشکاران در فعالیتهای ورزشی شرکت می کنند (انگیزه آنها) می تواند بر روی این مسئله که چگونه در میادین ورزشی رفتار می کنند (منش ورزشی آنها) تأثیرگذار باشد (Donahue et al, 2006).

تا به امروز سه دیدگاه نظری در جهت درک هر چه بهتر گرایش به منش ورزشی وجود دارد. اولین آن ها نظریه شناختی - اجتماعی بندورا (۱۹۸۶) است که نشان می دهد الگوها و تشویق های ارائه شده، تعیین کننده باورهای ورزشکاران درباره رفتارهای بهنجار و نابهنجار در محیط های ورزشی هستند. به عبارت دیگر رفتار از طریق الگوسازی، تشویق و مقایسه اجتماعی فرا گرفته می شود. رویکرد دیگر را هان (۱۹۸۳) مطرح کرد که در واقع رویکرد تکامل ساختاری است. از نظر این تئوری، رفتارهای اخلاقی به سطح شناختی فرد بستگی دارد. بر این اساس افراد جوان تر نسبت به افراد مسن تر ممکن است در تشخیص رفتارهای درست، با مشکل بیشتری مواجه شوند (Weiss and Bredemeier, 1991). دیدگاه روانی - اجتماعی سومین دیدگاه نظری درباره منش ورزشی است که ولراند و همکارانش مطرح کردند. این رویکرد سطح رشد شرکت کننده، تئوری یادگیری اجتماعی، نوع ورزش و سطح مهارت شرکت کننده را مورد توجه قرار می دهد. رویکرد روانشناسی اجتماعی حاکی از آن است که رفتارهای منش ورزشی باید به طور ویژه از طریق فعالیت، و با توجه به شخصیت شرکت کنندگان تعریف شوند (Vallerand, 1997). ولراند و همکاران (۱۹۹۷) برای فهم

³ sportpersonship

سومین همایش بین المللی پژوهش های مدیریت و علوم انسانی

۱۴ تیر ۱۳۹۷ دانشگاه تهران

دقیق منش ورزشی، با مطالعه بیش از ۱۰۰۰ ورزشکار توانسته‌اند تعریف جامعی از منش ورزشی ارائه دهند که شامل پنج بعد احترام به قوانین و مقررات، احترام به حریف، احترام به عرف و قراردادهای اجتماعی، تعهد به ورزش و رویکرد منفی به منش ورزشی مثل بازنده بودن یا رقابت فقط برای جایزه و مدال می‌باشد.

تحقیقات انجام گرفته در زمینه گرایش به منش ورزشی نتایج یکسانی را نشان نداده‌اند. یافته‌های پژوهشگران نشان داده‌است که ورزشکاران رشته‌های انفرادی در مقایسه با ورزشکاران رشته‌های تیمی، از سطح بالاتری از منش ورزشی برخوردار بودند (میلر و جارمن، ۱۹۸۸؛ Bredemeier and Shields, 1986؛ همتی نژاد و همکاران، ۱۳۸۹). سای و فونگ (۲۰۰۵) در پژوهشی با عنوان منش ورزشی در بسکتبالیست‌ها و والیبالیست‌های جوان، به این نتایج دست یافتند که زنان نسبت به مردان، افراد کم سن تر نسبت به افراد مسن تر، و همچنین والیبالیست‌ها نسبت به بسکتبالیست‌ها، از سطح بالاتری از منش ورزشی برخوردار هستند (Tsai and Fung, 2005). بردلی و کوانسو (۲۰۰۱) نشان دادند خودمداری به طور مستقیم و تکلیف‌مداری به طور معکوس، با رفتارهای ضد اجتماعی در ورزش ارتباط دارند. ون پرن و همکاران (۲۰۱۱) نیز نشان دادند بین ورزشکاران مورد مطالعه، خودمداری با تمایل به تقلب در رقابت‌ها رابطه معناداری دارد (Van Yperen et al, 2011). بر اساس یافته‌های پژوهش یوسفی و همکاران (۲۰۱۲)، ورزشکاران به احتمال زیاد رفتارهای اخلاقی و رعایت منش ورزشی را در یک جو انگیزشی تکلیف مدار بیشتر نشان می‌دهند. در واقع جو انگیزشی درک‌شده پیش‌بینی کننده احترام به قوانین و احترام به حریف می‌باشد. در پژوهشی نشان داده‌شده‌است که جنسیت و نوع ورزش تاثیر مستقیمی بر جهت‌گیری ورزشی دارد و جهت‌گیری ورزشی تاثیر غیر مستقیمی بر منش ورزشی و نیز نقش واسطه‌ای انگیزه ورزشی خودمختار دارد (Monacis et al, 2013). بر اساس پژوهش ملیجی و همکاران (۱۳۹۲) هر چه دانشجویان و معلمان مرد ورزشکار، از نظر ابعاد شخصیت توافق‌پذیرتر، وظیفه‌شناس‌تر و گشوده‌تر باشند، گرایش آنها به منش ورزشی بیشتر خواهد بود. البته در این بین توان پیش‌بینی‌کنندگی بعد توافق‌پذیری بیشتر می‌باشد. بنابراین شخصیت می‌تواند تعیین‌کننده رفتار مشهود و آشکار باشد. یافته‌های تحقیق رزاقی و همکاران (۱۳۹۴) بیانگر آن بود که تنها بین ورزش‌های تیمی و انفرادی و احترام به قوانین و مسئولین و در متغیر سطح تحصیلات و نوع فعالیت با تعهد به ورزشی که به آن پرداخته می‌شود ارتباط وجود داشت. همچنین Stornes, 2001 در پژوهشی تحت عنوان "تاثیر عوامل اجتماعی و شخصی در گرایش به منش ورزشی در میان ورزشکاران مرد نخبه هندبال" دریافت، رفتار ورزشکاران در زمین بویژه در زمینه احترام به مسئولین، قوانین و حریف، سطح پایینی از منش ورزشی را نشان می‌دهد. Proios et al, 2004 در بررسی خود هیچ تفاوت معنی‌داری بین آزمودنی‌ها با توجه به نوع ورزش (بسکتبال، هندبال و فوتبال) و سابقه ورزشی در زمینه رشد منطق اخلاقی مشاهده نکردند. با توجه به نتایج تحقیق و جامعه مورد بررسی به نظر می‌رسد بین متغیرهای جمعیت شناختی با منش ورزشی ارتباطی چندانی موجود نیست. همچنین اهمیت این موضوع و تاثیر مستقیم و غیرمستقیم منش و اخلاق ورزشی بر ابعاد مختلف زندگی فردی افراد و نیز جامعه ورزشی، پژوهش حاضر در پی پاسخ‌گویی به این سوال است که در گرایش به منش ورزشی بین رشته‌های برخوردی و غیربرخوردی ارتباطی وجود دارد؟ آیا جنسیت، سابقه ورزشی و سن افراد ورزشکار بر میزان گرایش آنها به منش ورزشی مؤثر می‌باشد؟ یافتن میزان گرایشات ورزشکاران بر اساس دسته بندی‌های مختلف به دستیابی راه‌هایی در زمینه درک و بهبود هر چه بیشتر نگرش‌های مختلف نسبت به امر ورزش بسیار کمک خواهد کرد. دلایل تفاوت و یا عدم تفاوت ورزشکاران ورزش‌های برخوردی و غیربرخوردی، زنان و مردان، ورزشکاران مسن و جوان، از نظر شخصیتی و گرایش‌های مختلف رفتاری و اخلاقی، همگی راه‌گشای این مسئله است و می‌توان زمینه تعدیل و تکمیل آموزش در میدان‌های ورزشی را فراهم کرد

سومین همایش بین المللی پژوهش های مدیریت و علوم انسانی

۱۴ تیر ۱۳۹۷ دانشگاه تهران

روش تحقیق

این پژوهش توصیفی و از نوع مقایسه‌ای می‌باشد که از نظر هدف، جزء پژوهش‌های کاربردی محسوب می‌شود. جامعه آماری این پژوهش ورزشکاران زن و مرد رشته‌های مختلف ورزشی شهر تهران بوده که از ۲۰۰ پرسشنامه مورد استفاده ۱۷۶ پرسشنامه عودت داده شد و در نهایت نمونه آماری شامل ۲۷ ورزشکار مرد در رشته‌های ورزشی بر خوردی (رزمی و تویی) و ۳۰ ورزشکار مرد در رشته‌های غیربر خوردی (دو و میدانی، اسکای رانینگ، والیبال، و تنیس روی میز) و ۵۰ ورزشکار زن در رشته‌های بر خوردی (رزمی و تویی و شمشیر بازی) و ۶۹ ورزشکار زن در رشته‌های غیربر خوردی (دو و میدانی، اسکای رانینگ، والیبال، شنا و قایقرانی) بوده که به طور غیر تصادفی و در دسترس انتخاب شدند و پرسشنامه مقیاس چندبعدی گرایش به منش ورزشی (MSOS) را تکمیل نمودند. این پرسشنامه برای اولین بار در سال ۱۹۹۴ توسط ولراند و همکاران مطرح گردید، و پس از آن در پژوهش‌های مختلفی در کشورهای مختلف روایی و پایایی آن سنجیده شده است از جمله سای و فونگ با بدست آوردن آلفای کرونباخ ۸۲٪ برای این پرسشنامه و شانتال و همکارانش در یک سال و با دو بار توزیع با بدست آوردن شاخص آلفای کرونباخ به میزان ۸۲٪ و ۸۴٪ روایی و پایایی آن را تایید کردند؛ و نیز در سال ۱۳۹۳ این پرسشنامه در جامعه ایران توسط رزاقی و همکاران اعتباریابی شده و در نهایت با پایایی ۸۲٪ از نظر پایایی و روایی مورد تایید واقع شده است. این پرسشنامه شامل ۲۵ سوال می‌باشد که بر اساس مقیاس پنج ارزی لیکرت نمره‌گذاری می‌شود و شامل پنج بعد و خرده مقیاس بوده که هر بعد نیز شامل پنج سوال می‌باشد. این ابعاد شامل خرده مقیاس‌های احترام به روابط اجتماعی، احترام به قوانین و مسئولان، تعهد ورزشی، احترام و توجه به حریف و عدم رویکرد منفی در عملکرد ورزشی است. در نهایت، پس از توصیف اطلاعات شامل میانگین و انحراف معیار، برای مقایسه تاثیر نوع فعالیت ورزشی (بر خوردی و غیربر خوردی) بر میزان گرایش ورزشکاران به منش ورزشی با توجه به نرمال بودن داده‌ها طبق آزمون کولموگروف اسمیرنوف، از آزمون تحلیل واریانس یک طرفه جهت مقایسه گروه‌های بر خوردی و غیربر خوردی استفاده گردید. هم چنین سطح معنی داری ۰/۰۵ در نظر گرفته شد. تجزیه و تحلیل داده‌ها به وسیله نرم افزار SPSS (نسخه ۱۹) انجام شد.

یافته‌ها

اطلاعات توصیفی مربوط به نمرات منش ورزشی و خرده مقیاس‌های آن در ورزشکاران در جدول (۱) ارائه شده است.

جدول ۱. میانگین و انحراف استاندارد میزان گرایش به منش ورزشی ورزشکاران رشته‌های بر خوردی و غیربر خوردی

انحراف معیار	میانگین	تعداد	نوع ورزش
۳/۷۶۱	۱۹/۶۶	۷۷	احترام به روابط اجتماعی بر خوردی
۳/۲۰۶	۲۰/۲۱	۷۷	احترام به قوانین و مسئولان

۲/۶۴۸	۲۲/۴۵	۷۷	تعهد به ورزش
۴/۰۹۳	۱۸/۱۰	۷۷	احترام و توجه به حریف
۳/۶۲۸	۱۵/۳۱	۷۷	عدم رویکرد منفی در جهت عملکرد ورزشی
۱۱/۸۷۳	۹۵/۷۸	۷۷	نمره کل منش ورزشی
۴/۳۴۳	۲۰/۴۱	۹۹	غیربرخوردی احترام به روابط اجتماعی
۳/۷۱۳	۲۰/۰۳	۹۹	احترام به قوانین و مسئولان
۳/۶۲۸	۲۱/۷۳	۹۹	تعهد به ورزش
۴/۵۸۵	۱۸/۴۳	۹۹	احترام و توجه به حریف
۳/۸۵۵	۱۵/۴۴	۹۹	عدم رویکرد منفی در جهت عملکرد ورزشی
۱۳/۲۰۵	۹۵/۷۴	۹۹	نمره کل منش ورزشی

5

همانطور که در جدول ۱ مشاهده می شود میانگین امتیازی خرده مقیاس تعهد به ورزش در گروه برخورداردی بالاترین است و کمترین میانگین به خرده مقیاس عدم رویکرد منفی در جهت عملکرد ورزشی تعلق دارد. همچنین در گروه غیربرخوردی، بالاترین میانگین خرده مقیاس تعهد به ورزش و کمترین میانگین امتیازی، خرده مقیاس عدم رویکرد منفی در جهت عملکرد ورزشی می باشد. بعلاوه گروه برخورداردی در نمره کلی منش ورزشی میانگین بالاتری را نسبت به گروه غیربرخوردی دارد. انحراف معیار گروه برخورداردی ۱۱/۸۷ و گروه غیربرخوردی ۱۳/۱۲ می باشد.

جدول ۲. نتایج آزمون تحلیل واریانس یکطرفه برای مقایسه گرایش به منش ورزشی ورزشکاران رشته های برخورداردی و غیربرخوردی

مولفه ها	مجموع مجذورات	درجه آزادی	میانگین	F	sig
احترام به روابط اجتماعی	۲۴/۴۸۱	۱	۲۴/۴۸۱	۱/۴۵۷	۰/۲۲۹
درون گروهی	۲۹۲۳/۲۴۱	۱۷۴	۱۶/۸۰۰		

		۱۷۵	۲۹۴۷/۷۲۲	کل	
۰/۷۳۹	۰/۱۱۱	۱/۳۶۴	۱	۱/۳۶۴	احترام به قوانین و مسئولان بین گروهی
		۱۲/۲۶۲	۱۷۴	۲۱۳۳/۵۸۴	درون گروهی
			۱۷۵	۲۱۳۴/۹۴۹	کل
۰/۱۴۱	۲/۱۸۷	۲۲/۹۰۹	۱	۲۲/۹۰۹	تعهد به ورزش بین گروهی
		۱۰/۴۷۵	۱۷۴	۱۸۲۲/۷۲۷	درون گروهی
			۱۷۵	۱۸۴۵/۶۳۶	کل
۰/۶۲۰	۰/۲۴۷	۴/۷۳۰	۱	۴/۷۳۰	احترام و توجه به حریف بین گروهی
		۱۹/۱۵۸	۱۷۴	۳۳۳۳/۴۹۲	درون گروهی
			۱۷۵	۳۳۳۸/۲۲۲	کل
۰/۸۱۶	۰/۰۵۴	۰/۷۶۳	۱	۰/۷۶۳	عدم رویکرد منفی در جهت عملکرد ورزشی بین گروهی
		۱۴/۱۲۰	۱۷۴	۲۴۵۶/۹۶۴	درون گروهی
			۱۷۵	۲۴۵۷/۷۲۷	کل
۰/۹۸۳	۰/۰۰۰	۰/۰۷۶	۱	۰/۰۷۶	نمره کل منش ورزشی بین گروهی
		۱۵۹/۷۷۳	۱۷۴	۲۷۸۰۰/۴۱۸	درون گروهی
			۱۷۵	۲۷۸۰۰/۴۹۴	کل

سومین همایش بین المللی پژوهش های مدیریت و علوم انسانی

۱۴ تیر ۱۳۹۷ دانشگاه تهران

همانطور که در جدول ۲ مشاهده می شود تفاوت معنی داری در ورزش های برخوردی و غیربرخوردی در خرده مقیاس های احترام به روابط اجتماعی، احترام به قوانین و مسئولان، تعهد به ورزش، احترام و توجه به حریف، عدم رویکرد منفی در جهت عملکرد ورزشی و نمره کلی منش ورزشی وجود ندارد. با توجه به این نکته ادامه آزمون تعقیبی بی معنی بوده و از آن صرف نظر شده است.

بحث و نتیجه گیری

پژوهش های مختلف نشان داده اند که شرکت در فعالیت های ورزشی موجب پیش برد همکاری، شهامت، کار گروهی، انصاف، مسئولیت و قدرت کنار آمدن با شرایط بحرانی شده و در نهایت ارتقای منش ورزشی را در پی دارد. کم رنگ شدن معنویت بین ورزشکاران، مشکلات اخلاقی و اعتیاد ورزشکاران، استفاده از شعارهای نامناسب و رواج فحاشی در ورزش، رواج رشوه و تبانی، پوشش و آرایش نامناسب ورزشکاران و رواج خالکوبی، عدم توجه به شایسته سالاری، دوپینگ، کم رنگ شدن معنویت بین ورزشکاران سبب ناهنجاری های اخلاقی در ورزش شده است (حجی پور، ۱۳۹۱). با توجه به اینکه مشکلات اخلاقی یکی از معضلات ورزش و جامعه ورزشی درگیر با این عوامل بخصوص جوانان و نوجوانان و خانواده ها و اقشار مختلف جامعه است، پژوهش حاضر به منظور مشخص کردن تفاوت بین ورزش های برخوردی و غیربرخوردی در میزان گرایش به منش ورزشی انجام شده است. نکته ای که حائز اهمیت است، تاکنون در مورد تفاوت بین ورزشکاران تیمی و انفرادی در میزان گرایش به منش ورزشی پژوهش های فراوانی در داخل و خارج کشور صورت گرفته است که اغلب حاکی از گرایش بیشتر ورزشکاران رشته های انفرادی به منش ورزشی هستند (همتی نژاد و همکاران، ۱۳۸۹). اما نکته ای که کمتر مورد توجه قرار گرفته توجه به تماسی یا برخوردی و غیر تماسی بودن رشته ورزشی می باشد. با نگاهی به پژوهش سای و فونگ (۲۰۰۵) که به مقایسه گرایش به منش ورزشی در دو رشته بسکتبال و والیبال پرداخته است و در نهایت اینطور نتیجه گرفته که گرایش به منش ورزشی در والیبالیست ها که می توان به منزله ورزش های غیربرخوردی در نظر گرفت بیشتر از بسکتبالیست هاست، در مورد این پژوهش نیز انتظار می رفت که رشته های غیربرخوردی از سطح گرایش به منش ورزشی بیشتری برخوردار باشند. اما نتایج نشان داد که تفاوت معناداری بین ورزشکاران رشته های برخوردی و غیربرخوردی در میزان گرایش به منش ورزشی وجود ندارد. طبق این نتایج ماهیت رشته های ورزشی (برخوردی و غیربرخوردی) توانایی تبیین مناسبی برای نتایج این پژوهش ندارد. در تبیین این نتایج می توان به عوامل موثر دیگری همچون، نگرش مربیان، عوامل زمینه ای و یا شخصیت خود ورزشکاران که می توانند در گرایش به منش ورزشی موثر باشند، اشاره کرد. طبق یافته های استونز (۲۰۰۱) مربیان عوامل اصلی اثرگذار بر گرایش ورزشکاران به منش ورزشی می باشند و شرایط و زمینه اجتماعی نیز می تواند گرایش افراد به منش ورزشی را به شدت تحت تاثیر قرار دهد. همچنین طبق یافته های دان و دان (۱۹۹۹) افرادی که دارای شخصیت وظیفه گرا هستند نسبت به افراد خودگرا از سطح منش ورزشی بالاتری برخوردارند. دیگر علل احتمالی عدم تفاوت گرایش به منش ورزشی در رشته های برخوردی و غیربرخوردی را باید در وجود همگنی بین نمونه مورد مطالعه جستجو کرد، چون مطالعه در یک استان انجام گرفت و ورزشکاران دیگر استان های کشور مورد بررسی قرار نگرفتند. به طور خلاصه، پژوهش حاضر نشان داد که منش ورزشی که خود جزیی از حوزه گسترده اخلاق ورزشی می باشد، به تماسی یا غیرتماسی بودن رشته ورزشی ارتباط ندارد. در این زمینه پژوهش بیشتری نیاز بوده و تحقیقات آتی که به صورت دقیق تر این موضوع را بررسی کرده و تک تک رشته های ورزشی را به صورت مجزا مورد تبیین قرار دهد می تواند علت این عدم معنی داری را مشخص کند. نهایتاً، پیشنهاد می شود در پژوهش های آینده، شخصیت ورزشکاران، نقش مربیان و جزییات رشته ورزشی، نیز برای رسیدن به نتایج دقیق تر در نظر گرفته شوند.

سومین همایش بین المللی پژوهش های مدیریت و علوم انسانی

۱۴ تیر ۱۳۹۷ دانشگاه تهران

منابع

۱. حجتی پور، علی رضا، (۱۳۹۱). ارتباط منش ورزشی با میزان موفقیت ورزشی ورزشکاران نخبه استان خراسان جنوبی. پایان نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم تحقیقات کرمان.
۲. رزاقی، محمد ابراهیم، مهربانی، قاسم و جلالی فراهانی، مجید، (۱۳۹۴) تحلیل عوامل جمعیت شناختی مرتبط با منش ورزشکاران حرفه ای و قهرمان. مطالعات مبانی مدیریت در ورزش، ۱(۵)، ص ۳۵-۴۷.
۳. رزاقی، محمد ابراهیم، مهربانی، قاسم، (۱۳۹۳). تعیین اعتبار و روایی نسخه فارسی پرسشنامه منش ورزشی. مطالعات روانشناسی ورزشی (۹)، ص ۸۱-۹۲.
۴. قرشی بنایی، علی اکبر، (۱۳۷۱). قاموس قرآن. تهران: انتشارات دارالکتب الاسلامیه.
۵. گودرزی، محمود، (۱۳۹۰). مدیریت رفتار سازمانی در ورزش. تهران: دانشگاه تهران.
۶. ملیجی، مرتضی، رضاپور، نسرین و ساعت چیان، وحید، (۱۳۹۳). نقش ابعاد شخصیت در پیش بینی منش ورزشی دانشجو - معلمان ورزشکار. مطالعات روانشناسی ورزشی، ۰(۹)، ص ۲۷-۳۸.
۷. همتی نژاد، مهرعلی، رضائی نژاد، رحیم، طباطبایی، حمید، شاهین طبع، مهران و بهروزعابدینی، امیرمحمد، (۱۳۸۹). منش ورزشی ورزشکاران نخبه مرد ورزش های تیمی و انفرادی. فصلنامه المپیک.

8

8. Arnold, J. (1984). Three approaches towards an understanding of sportpersonship. *Journal of Philosophy of Sport*, 3, 61-70 .
9. Bredemeier, B. J., & Shields, D. L. (1986). Moral growth among athletes and nonathletes: A comparative analysis. *The Journal of Genetic Psychology*, 147(1), 7-18 .
10. Donahue, E. G., Miquelon, P., Valois, P., Goulet, C., Buist, A., & Vallerand, R. J. (2006). A motivational model of performance-enhancing substance use in elite athletes. *Journal of sport & exercise psychology*, 28(4), 511 .
11. Feezell, R. (1986). Sportsmanship. *Journal of the Philosophy of Sport*(13), 1-13 .
12. Kavussanu, M. (2001). Moral functioning in sport. *Journal of sport & exercise psychology*, 23, 37-54 .
13. Lemyre, P.-N., Roberts, G. C., & Ommundsen, Y. (2002). Achievement goal orientations, perceived ability, and sportpersonship in youth soccer. *Journal of applied sport psychology*, 14(2), 120-136 .
14. Monacis, L., Estrada, O., Sinatra, M., Tanucci, G., & Palo, V. P. (2013). Self_determined motivation, sportpersonship, and sport orientation: a Mediational Analysis. *social and behavioral Sciences*(89), 461.467 .
15. Proios, M., Doganis, G., & Athanailidis, I. (2004). Moral development and form of participation, type of sport, and sport experience. *Perceptual and motor skills*, 99(2), 633-642.
16. Stornes, T. (2001). Sportpersonship in elite sports: On the effects of personal and environmental factors on the display of sportpersonship among elite male handball players. *European Physical Education Review*, 7(3), 283-304.
17. Treasure, D., Roberts, G., & Standage, M. (1998). *Predicting sportpersonship: Interaction of achievement goal orientations and perceptions of motivational climate*. Paper presented at the Journal of sport & exercise psychology.
18. Tsai, E., & Fung, L. (2005). Sportpersonship in youth basketball and volleyball players. *Athletic Insight*, 7(2), 37-46 .
19. Vallerand, R. J., Brière, N. M., Blanchard, C., & Provencher, P. (1997). Development and validation of the Multidimensional Sportpersonship Orientations Scale. *Journal of sport & exercise psychology*, 19(2), 197-206 .
20. Van Yperen, N. W., Hamstra, M. R., & Van der Klauw, M. (2011). To win, or not to lose, at any cost: The impact of achievement goals on cheating. *British Journal of Management*, 22(s1), S5-S15 .

21. Weiss, M. R., & BREDEMEIER, B. J. L. (1990). Moral development in sport. *Exercise and sport sciences reviews*, 18(1), 331-378 .
22. Yousefi, B., Bahrami, F., Kianzadeh, A., Emami ,F., Naghibi, S., & Abdi, H. (2012). The relationship between goal orientation, perceived motivational climate, and sportpersonship orientation. *European Journal of Experimental Biology*, 2(6), 2103-2106 .